

ประเภทภูมิปัญญาด้าน การจัดการ

ชื่อภูมิปัญญา การสร้างพระเจ้า

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

เพื่อไว้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนในปัจจุบัน เนื่องจากเจ็บป่วย ไม่สบายกายหรือสบายใจ ก็ต้องหันหน้าเข้าหาวัด ฟังพระฟังเจ้าเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่ช้านานแล้ว

ความเป็นมา

การสร้างพระเจ้าที่อุลughลักษณะเป็นดั่งพระพุทธรูปเจ้ายังต้น ก่อนแลฯ ที่วัดเอาหว่างห้องขามาหักเป็น 3 ส่วน แล้วหื้อเอาส่วน 1 มาเป็นพระบาทแล้วเอาไม้พระบาทนั้นมาวัด แต่แต่นั่งขึ้นเป็นสายคือ แล้ว วัดตั้งแต่สายคือขึ้นไปถึงเปียงอก (นม) แล้วหื้อวัดแตกไปถึงกางและดินผมได้จื่อว่า น โทษลักษณะแลฯ ผิววัดแตกขึ้นไปตัดหว่างตานั้นได้จื่อว่า สุภาลักษณะแลฯ ผิแล้ววัดจ้อมดั่งจื่อว่า สีหะลักษณะแลฯ หว่างห้วนมกว้างแต่พระบาท

แต่ห้วนมาถึงหว่างคอเอาไม้พระบาทมาวัดแต่จ้อมคอกถึงจ้อมบ่า เอาพระบาทเป้งป่องแข่งป่องขา ผ่าดิน ผ่ามือ ในหูและพระโมลียวเต้าพระบาทเสียงจู้แลฯ ขนาดกว้างนั้นหื้อเอาไม้วัดตีพระบาทมาหัก เป็น 3 ส่วนผ่าดินผ่ามือ ผ่าป่าดกว้างก็เต้ากันเสียงแล

นิ้วมือหื้อยาวถึงพระบาทส่วนหน้านั้นก็หื้อยาวเต้าพระบาทแต่ดั่ง ถึงจ้อมหูก็ยาว เต้าพระบาท จ้อม หูปลายมนบนเปียงหว่างกิ้ว หิ้นหูปลายลุ่มลงตัดป้องคอแล้วหื้อเอาไม้มาวัด ใบหูนั้นมาหักเป็น 2 ส่วน เอา ส่วน 1 มาหักเป็นดินหูปลายลุ่มเอาไม้พระบาทมาหักเป็น 4 ส่วน เอาส่วน 1 มาเป้งเป็นต้ายาวเต้านั้นแล

นิ้วดินก็ยาวเต้านั้น แล้วเอาหักอีกเป็น 3 ส่วน เอา 1 เป็นต้ายาวเต้านั้น ใบหูก็เต้ากันแล ส่วนบ่า นั้นกว้างหื้อเต้าพระบาทแล้วเป้งกิ้วหื้อเป็นดั่งกีบหอมกระเทียมเตื่อะ ส่วนว่าตานั้นหื้อเป้งเป็นดั่งนกลกม น้ำนั้นแล ส่วนว่ากางก็หื้อเป็นดั่งหม้อต้อนั้นแล รูปพระเจ้าเอาแต่พระบาทถึงโมลิสแลลูกยื่นดั่งมวลมี 7 เจนพระบาทแล ส่วนว่ากางก็หื้อเป็นดั่งหม้อต้อนั้นแล กันจักสร้างยังพระเจ้ายืนนั้นหื้อวัดเอาแต่พระบาท หื้อป่อแล้วตั้งแต่แต่นั่งถึงดินผม 7 เจน พระบาทแล เอาไม้พระบาทมาวัดไปจู้เต้าเป็นดั่งกล่าว มาแล้วนั้น แล ป่องแข่งป่องขา ป่องแขนก็เหมือนกันหมดแลฯ ส่วนว่าขันตั้งจ่างผู้จักเป้ง (สลา) นั้น

ขั้นตอนการนำไปใช้

ห้อมีเบี้ยหมื่น หมากปิ่น สาคูใหม่ หม้อใหม่ หมอนใหม่ น้ำดื่มใหม่ เข้าเปลือกหมื่น เข้าสารพัน หมากป้าวมหากดาลอย่างละชะเนง เตียนเล่มบาทคู่หนึ่ง เตียนน้อย 12 คู่ ข้าวตอกดอกไม้เงิน 15 แถบ (ในสมัยปัจจุบันนี้หาเงินแถบไม่ได้หื้อเอาเหรียญใหม่แทนก็ได้) และยังถือเอาวันที่สร้างพระพุทธรูป (สร้างพระเจ้า) โดยหรือข้างขึ้น ข้างแรมแบบเดียวกันนี้

- 1 คำ แม่นเป็นจ้งหมดบ้านก็จกมารักเราดีนั้กแลฯ
- 2 คำ โจรจกมากระทำร้าย บ่ดีแล้ว
- 3 คำ จกอยู่ดีมีสุข บ่อมีตุ้กมาแ้วพลาดีนั้กแลฯ
- 4 คำ จกได้โศรกตุ้กมากนั้ก บ่ดีแลฯ
- 5 คำ ไฟจกฝ่าตันท้าย บ่ดีแลฯ
- 6 คำ จกฆ่าพันกันต้าย บ่ดีแลฯ
- 7 คำ คนอยู่ไกลและไกลจกมารักษาเราแล ดีฯ
- 8 คำ จกร้อนใหม่ปายลุน บ่ดีฯ
- 9 คำ ศัทรูจกมาอ่อนน้อมกินตานก้าจู ดีนั้กแลฯ
- 10 คำ จกได้อยู่เย็นเป็นสุขมากนั้กดีฯ
- 11 คำ จกร้อนร้ายเข้าของและฉิบหายจะแล บ่ดีฯ
- 12 คำ อยู่บ่อเป็นสุขมักฉิบหายเข้าของแลบ่ดีฯ
- 13 คำ อยู่จุ่มเนื้อเย็นใจ เข้าของไหลมาสู่ดีฯ
- 14 คำ อยู่วุฒิจำเริญ อายุหมื่นยืนยาวดีฯ
- 15 คำ ไฟจกฝ่า จ่างร้อนร้ายปายลุน บ่ดีฯ

กระบวนกรปฏิบัติ

และจกถือเดือนดังนี้

เดือน 1 ศัทรูจกมาเบียดเบียน บ่ดีแลฯ

เดือน 3 จกถูกไฟไหม้ได้ร้อนร้ายปายลุน บ่ดีแลฯ

เดือน 4 จกมีคนรักหุม ศรัทธาไกลไกลจกไหลมาร่วมกินตาน อยู่ดีมีสุขตั้งปายในและปายนอก
ดีนั้กแลฯ

เดือน 5 จกร้อนใหม่วายเข้าของบ่ดีแลฯ

เดือน 6 ต่านว่าดีนั้กแต่แล ภิกษุสามเณรอยู่วุฒิจำเริญดี ศรัทธาสามัคคี พร้องเปียงหน้า ศรัทธาแก่
กล้าบ้านไกลและไกลจกหลังไหลมานบนาบ กระดำบุญร่วมกินตานแล

เดือน 7 จ่างได้เดือนร้อนปายลุน บ่ดีแลฯ

เดือน 8 วุฒิจริยาศีมีสุขมาก หื้อได้ฤกษ์ 12 ตัว 27 ตัวนั้นเตอะ ล้ากว่านั้นพอพะมาณนักแลฯ
อันว่าเดือนนั้นผู้ใดอยู่บ้านใด เมืองใด ก็หื้อถือเอาวันเดือนบ้านนั้นเมืองนั้นเตอะ

นับเป็นพิธีการสร้างพระเจ้า อันได้นับตั้งแต่ครูบาอาจารย์ พระเถระ ผู้เฒ่า ที่ได้เขียนแต้มไว้ในปี่บ
สาที่ได้ใช้สืบต่อกันไป นับเป็นภูมิปัญญาปัญญาของมติธรรมนิยมการจัดการของการสร้างสาพระเจ้าที่สืบต่อ
กันมาและควรอนุรักษ์ต่อไป

ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

1. มีสิ่งที่สามารถเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในหมู่บ้าน
2. เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ความเชื่อให้คงอยู่ตลอดไป

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

☎ 054 – 781105